

o varstvu dobave čiste pitne in gospodarske vode za slednjega posestvo, torej o zasebnih zadevah; gledé troškov razprav o zasebnih zadevah določa pa § 76. vodnega zakona za Kranjsko, da jih mora povrniti propala stranka; k troškom treba po smislu §-a 62. l. c. šteti tudi one odvetniškega zastopstva. Večja ali manjša važnost predmeta zamore vplivati pač na vprašanje, v koliki meri je prisoditi troške, nikakor pa ne na vprašanje, prisoditi-li je sploh kake troške, kajti § 76. l. c. ne razločuje važnih zadev od manj važnih.

Dr. Foerster.

Književna poročila.

Mjesečnik pravičnoga društva u Zagrebu prinaša v br. 5. za mesec majnik sledeči razpravi: Rapsodične misli o budućnosti kaznenoga prava od Milana Rojca. Nastavak. — Zar tabularni posjed zaista nije posjed? Prevod v št. 6. in 7. „Juristische Blätter“ natisnjene razprave dr. F. Reinholda.

Civilprocessuale Grundsätze. Studie zu dem österr. Regierungsentwurfe einer Civilprocessordnung vom Jahre 1843 von Dr. Ignaz Kornfeld. Leipzig. Verlag von Gustav Fock. Ocenjevatelj te brošure v Jur. Blätter št. 16 let. leta naravnost pravi, da se je pri posvetovanji o načrtu novega civ. postopnika preiti ne bode moglo. Res so razlogi, s katerimi se pisatelj protivi nekaterim principom načrta, tako tehtovito utemeljeni, da se navedenemu izreku v Jur. Bl. vsekako pritrditi mora. Tudi se vpliv teh nazorov uže vidno kaže v permanentnem odseku za posvetovanje o načrtu.¹⁾ Vso stvarino obdelava pisatelj v štirih oddelkih, s predgovorom in dodatkom. V predgovoru očita načrtu, da se preveč oddaljuje od nemškega in francoskega civ. postopnika in da je zasnovan na podlagi, katerej v inozemskih zakonih sploh ni analogije, katera nima še nikakega pravnega znanstva, nobene pravno-zgodovinske dotrjenosti. V prvem oddelku (officiöse Ermittlung des Sachverhaltes) pobija v določbah §-a 198. in 199. načrta izra-

¹⁾ V določbo §-a 49. načrta, da mora odvetnik trpeti stroške, ki so vsled njegove malomarnosti ali krivde nastali, postavil je odsek na predlog referenta Bärnreither-ja, da ima odvetnik trpeti te stroške le tedaj, ako ga zadene „grobes Verschulden“. Določba istega §-a, da je stroškom, kateri zadenejo odvetnika, prištevati tudi tiste, ki so nastali vsled nepotrebnih navajanj v spisih, črtala se je na predlog navedenega referenta. K določbi §-a 59, ki izključuje dopolnitev aktorične kavcije, vsprejel se je dostavek odsekovega člana Abrahamovicza, ki dopolnitev dovoljuje. — Tako se je tudi določba, da se more narok preložiti le zaradi nepremagljivega zadržka, na predlog dr. Pergelta premenila tako, da je smeti preložiti ga tudi zaradi drugih važnih vzrokov. — Vse to pa predlaga Kornfeld v svoji brošuri.

ženo, oziroma iz njih sledeče načelo, da sme sodnik povsodi, tudi brez vednosti strank, celó proti njihovi volji odrediti poizvedbe o predmetu pravde. S tem postavljajo se civilno-postopne poizvedbe v jedno vrsto s kazensko-postopnimi, a prezira se, da v kazenskem pravu gre za določitev realnih od volje strank neodvisnih prikaznij, katere podvrže zakon kazni, v civ. pravu pa za določitev resnice ali neresnice trditev strank. Z inozemskimi zakoni dokazuje potem, da so navedene določbe načrta v vsem obstoječem postopnem pravu popolnem osamljene. Izvaja nadalje posledice, katere bodo vsled teh določeb nastopile za pravdo samo, za stranke in za sodnika. Vzlasti pomenito je, kar poudarja v pogledu na posledice za sodnika. Ker bode sodnik vodil pravdo izključno, stopil bode mej stranke, izgubil objektiviteto, napravljal napake in — kar bode najhuje — zaradi svoje avtoritete napak priznati ne bode mogel.

V drugem oddelku (Protokollarische Processinstruction) s silnim kopjem udriha po določbah o pripravljalnem postopanju pred sodnimi dvori in protokolovanji pred okrajnimi sodišči. Pripravljalno postopanje možno bode v vsaki pravdi pred sodnim dvorom in ker ni določbe, da bi se pri rešitvi pravde moralo v pošteb jemati le ono, kar se je navajalo v ustni razpravi, uvažalo se bode pri razsoji tudi vse ono, kar je v spisih pripravljalnega postopanja. Posledica bode, da bode vsak odvetnik ves položaj, vse okoliščine razložil v spisih in imeli bomo zopet pravo pravcato sedanje pismeno postopanje. Razlika bode le ta, da v bodočem postopanju vspored navajanjem pravdo zadevajočih okoliščin niti določen ne bode. In ustna razprava, ki se sme vršiti po zaključenem pripravljalnem postopanju, bode vsled tega le brezpomembna formaliteta „nur geeignet, dem ganzen Verfahren die täuschende Schlussdecoration einer thatsächlich nicht vorhandenen mündlichen Processverhandlung mitzugeben“. S pikrim sarkazmom obrača se proti določbi o zapisovanju v postopku pred okrajnimi sodišči, ki propisuje „eine gedrängte, zusammenfassende, aber vollständige Protokollirung“ pravdne stvarine. V načrtu o ustnem sumarnem postopku z leta 1888. veljal je še Glaserjev izrek, da je protokolovanje smrt ustnega postopka in predlagalo se je slično z nemškim civ. postopnim redom, da bodi dovolj, ako si sodnik mej razpravo napravi zasebne zapiske, potem pa v razsodbi razloži dejanski položaj (Urtheilstatbestand). Sedaj pa sodnik protokoluj celo pravdo „gedrängt zusammenfassend, aber vollständig“, pač najtežji nalog juristične stilistike! Predočevati si je le, kako se bode ta določba praktično izvrševala. Sodnik bode morda po več ur razpravljaj pravdo ustno, potem pa naj se loti protokolovanja in prepira o tem, kaj ima priti v zapisnik, kaj ne. S tem prišli bomo zopet na denašnji položaj, sodnik bode, da se izogne prepiru z odvetniki o protokolovanju in svojej odgovornosti za to, ako bi se kaj dejanstvenega ne postavilo v zapisnik, prepustil protokolovanje odvetnikom.

V tretjem in četrtem oddelku razpravlja pisatelj pravne leke in prekluzije ter kontumac, a predaleč bi nas vodilo, navajati podrobnosti. Omenjeno bodi le, da pisatelj to stvarino obdelava s stališča doslej navedenih tez.

Musterprocesse. I. Der Besitzstörungsprozess. — Hugo v. Baltz-Balzberg. — Na Dunaji. 1894. — Manz. — Cena 60 kr.

Handbuch für Untersuchungsrichter, Polizeibeamte, Gendarmen etc. — Dr. H. Gross. — II. nat. — Gradec. 1894. — Lenschner & Lubensky.

Sammlung von Gutachten und Entscheidungen über den Umfang der Gewerberechte. Dr. Fr. Frey u. Dr. R. Maresch. — Na Dunaji. 1893. — M. Perles. —

Commentar zum Gesetze über das Verfahren ausser Streitsachen. Schuster. — IV. natis. — Na Dunaji. 1894. — Manz. — Cena 4 gld. 20 kr.

Die Neuerungen im Eisenbahnbetriebsreglement im Vergleiche zum Betriebsreglement v. J. 1874 u. unter Berücksichtigung des internationalen Uebereinkommens über den Eisenbahnverkehr. — Dr. J. Schwab. — Na Dunaji. 1894. — Waldstein.

Das Schiedsgericht im modernen Civilprocesse. Alf. v. Lindheim. — Na Dunaji. 1894. — Manz. — 3. nat. vel. 8° — 192 str.

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. junija 1894.

— (Iz kronike društva „Pravnika“) Odbor sklenil je v svoji seji dne 8. t. m. oziraje se na slavnost, katera se vrši v Ljubljani dne 8. julija t. l., da se priredi društveni izlet v Novo Mesto na dan 15. julija t. l. V Novem Mestu osnoval se bode poseben pododbor, kateri bode poskrbel vse potrebno. Natančnejši program izletu objavil se bode po tukajšnjih dnevnikih, ker doslej še ni določen. Zanimanje za letošnji izlet je posebno na Dolenjskem jako veliko in nadejati se je obilne udeležbe. — Slovenska pravna terminologija je uže popolnoma dotiskana in izide najbrže še tekom tega meseca ali pa prve dni prihodnjega.

— (Odlikovanje.) Okrožnega sodišča predsednik v Celji dr. Adalbert Gertscher in višjega deželnega sodišča svetnik Avgust Urbas odlikovana sta z redom železne krone III. vrste.

— (Osobne vesti.) Imenovani so: konceptnim praktikantom pri deželni vladi kranjski Hofbauer pl. Hohenwall; sodni pristav v Ložu dr. Edvard Volčič lokalnim komisarjem za agrarne operacije na Kranjskem; vladni konceptni praktikant v Radovljici Otokar Cernstein in pravni praktikant dr. Anton Kremžar avskultantom na Kranjskem; pravni praktikant Alojzij Seliškar avskultantom za Štajersko.

— (Odvetniška zbornica kranjska) imela je dne 19. majnika t. l. svoj letni shod. Na dnevnem redu bile so dopolnilne volitve. Ob jednem vsprejel se je predlog gosp. dr. Tavčarja, da mora zbornica slovenske vloge tudi slovenski reševati.